

Cilvēku biomonitoringa padomes sēdes Protokols Nr. 7

Rīgā

2019. gada 6. februārī

Sanāksme notiek: Veselības ministrijā, Brīvības ielā 72, 309. telpā

Sanāksmes sākums: plkst. 15:00

Sanāksmes beigas: plkst. 16:00

Sanāksmi vada: prof. Dz.Mozgis – Padomes priekšsēdētājs, Slimību profilakses un kontroles centra direktora vietnieks sabiedrības veselības un profilakses jautājumos

Sanāksmē piedalās:

Padomes dalībnieki:

Dzintars Mozgis, Inese Mārtiņsone, Normunds Kadiķis, Jolanta Geduša, Anita Segliņa, Judīte Dipāne, Jana Simanovska, Vilnis Dzērve, Uldis Berķis, Māris Valdovskis, Žanna Martinsone, Laura Komarovska, Kristīne Sproģe

Uzaicināti:

Žanna Martinsone (RSU Darba drošības un vides veselības institūts)

Laura Komarovska (RSU Darba drošības un vides veselības institūts)

Kristīne Sproģe (RSU Darba drošības un vides veselības institūts)

Protokolē: Inese Mārtiņsone, RSU Darba drošības un vides veselības institūts, Higiēnas un arodslimību laboratorijas vadītāja

Darba kārtībā:

1. Sestās sēdes protokola apstiprināšana;
2. Pesticīdu pētījums (SPECIMEn study) HBM4EU projekta ietvaros;
3. Biomonitorings un aprotiskie šķīdinātāji;
4. Vīzijas Biomonitoringa stratēģijas izstrādei;
5. Citi jautājumi.

Sēdes gaita:

1. Visi klātesošie padomes locekļi ir iepazinušies ar iepriekšējās sēdes protokolu un viņiem nav iebildumu. Protokols ir apstiprināts pēc noklusējuma.
2. Biomonitorings un aprotiskie šķīdinātāji

Projekts HBM4EU ietvaros, N. Kadiķis nominēts par aprotisko šķīdinātāju izpētes grupas vadītāju (koordinatoru). N.Kadiķis iepazīstina klātesošos, kādi savienojumi ietilpst aprotisko savienojumu grupā. Aprotiskie šķīdinātāji tiek uzskatīti par reprotoksiskām vielām, kas var būt kaitīgas reproduktīvai sistēmai. Šo šķīdinātāju ietekme ir zināma darba vidē, bet nav veikti pētījumi par to izmantojamību ikdienā lietojamās precēs, kā piem., sadzīves ķīmijā un kosmētikā. Saistībā ar biomonitoringa projektu (HBM4EU) jāveic partneru darba koordinācija jautājumos, kas saistīti ar datu pieejamību, veiktajiem pētījumiem par šo vielu metabolītiem un veselības traucējumiem dažādām mērķa grupām.

3. Pesticīdu pētījums (SPECIMEn study) HBM4EU projekta ietvaros

Ž. Martinsone informē, ka HBM4EU projekta ietvaros pesticīdu pētījumam izvēlētas 5 valstis un Latvija ietilpst Ziemeļeiropas reģionā. Ētikas komisijai iesniegti 3 varianti par pētījuma ziņojumu uzsākšanu.

Nosacījumi urīna paraugu atlasei: ģimenes ar 6-11 gadus veciem bērniem un dzīvojošiem ne tālāk par 150 m no augļu dārziem un labības laukiem; paraugi tiks vākti divas reizes (sezonā, kad pesticīdi netiek izmantoti un sezona, kad pesticīdi tiek izmantoti) – pa 200 paraugiem katrā reizē, paraugu sadalījums: (mērķa grupa – 100 paraugi (pāris: vecāks – bērns), kontroles grupa -100 paraugi (pāris: vecāks - bērns)) 2019.g. rudenī un 2020.g. pavasarī. Iegūtie paraugi tiks analizēti HBM4EU projekta ietvaros izvērtētās testēšanas laboratorijās. Iegūtā informācija tiks interpretēta visu pētījuma dalīvalstu kontekstā.

4. Vīzijas Biomonitoringa stratēģijas izstrādei

J.Dipāne: VM uzdevums būtu sagatavot stratēģiju. VARAM būs aktuāls jautājums par VM līdzatbildību biomonitoringa stratēģijas izstrādē – vai mērķi ir sasniegti, to nepieciešamība un formulējums, vai pasākumi ir atbilstīgi; kas plānojas nākotnē?

A.Segliņa: Saskaņā ar dokumentu plānošanas attīstības izstrādes pamatkārtību, var rakstīt pamatnostādnes, plānu (var paredzēt finansējumu) vai informatīvu ziņojumu.

D.Mozgis: Diskusijā par Biomonitoringa stratēģijas izstrādi ir piedāvāti varianti: plāns, informatīvs ziņojums vai pamatnostādnes.

U. Berķis: Tā kā nozaru ministriju atbildībā ir Valsts pētījuma programmas, ierosina izstrādāt jaunu Valsts pētījuma programmu vides jomā, iekļaujot biomonitoringu. Iegūtie dati nākotnē var tikt izmantoti kā nozīmīgi rādītāji.

N.Kadiķis: Vides politikas pamatnostādnēs ir minētas atbildīgās institūcijas, kas sagatavo - Veselības inspekcija un RSU.

D.Mozgis: Gala varianta ieteikums, mēģināt virzīt kā Valsts pētījuma programmu. Veselības ministrijas uzdevums būtu rosināt, kas būs atbildīgais par izstrādi.

5. Citi jautājumi

A.Segliņa informē par tiesiskā regulējuma iniciatīvas vēstuli no Biomedicīnas centra ar priekšlikumu biobanku likumprojektam-, notiek diskusijas un vīzēšana; drīzumā likumprojekts tiks ievietots VM mājas lapā sabiedriskai apspriešanai.

Padomes locekļi vienojas par nākamās sēdes datumu – 16.10.2019, plkst. 15:00.

Padomes priekšsēdētājs pasludina sēdi par slēgtu.

Sēde tiek slēgta plkst. 16:20.

Padomes priekšsēdētājs

Dz. Mozgis

Protokolēja:

Inese Mārtiņsons

06.02.2019.